

PEUTER IN DE STARTBLOKKEN

De werking van leefgroep 1

De school als nieuwe uitdaging voor je peuter

2,5 jaar, tijd voor een nieuwe uitdaging ... de school. Een grote stap voor het kind en de ouders.

Het welslagen van deze uitdaging hangt af van heel wat zaken: de voorbereiding thuis, de opvang in de klas, de persoonlijke ontwikkeling, het eigen karakter van je kind, de dynamiek in de groep, de begeleiders zelf, ...

Deze brochure neemt jullie mee op weg. Ze maakt duidelijk hoe wij als Freinetschool, de opvang van peuters in een eerste kleuterklas uitgewerkt zien. Blijven er na het lezen nog vragen, dan staan we als team van begeleiders zeker klaar om met jou naar antwoorden te zoeken.

Accenten van het freinetonderwijs in de jongste kleutergroep

We streven naar een huiselijke sfeer waarin het kind zich veilig en geborgen voelt. De inrichting van de klas en de schoolruimte, de indeling van de dagen en de activiteiten die aan de peuters worden aangeboden, het binnenkomen van ouders tot in de klas,..... zorgen hier voor.

Binnen de activiteiten zijn het beleven en het doen het belangrijkste. Niet het kunnen of het resultaat. Het ontwikkelen van de zintuigen en de beleving vanuit hun eigen 'ik' staat centraal. Creatieve processen zorgen ervoor dat het kind steeds iets nieuws ontdekt en iets persoonlijk kan doen binnen zijn eigen mogelijkheden.

Kinderen moeten kunnen groeien door aanmoedigen in hun successen. Zelfrealisatie komt er als het kind de kans krijgt dingen uit te proberen en uit zijn ervaringen te leren, zowel uit de successen als uit de mislukkingen. De begeleider houdt voeling met de innerlijke beleving van elk kind door er dagelijks mee 'samen te leven' als een liefhebbend persoon en als een leergericht persoon.

Problemen van emotionele of sociale aard moeten, in een veilige omgeving, uitgesproken en aangepakt kunnen worden. Het kind mag zijn wie het is, met zijn/haar gaven en gebreken.

Experimenteren en eigen initiatief worden gestimuleerd. Het vrij kleuterinitiatief zorgt dat het kind eigen keuzes kan maken binnen bepaalde afspraken. Dit kan in een omgeving met een groot aanbod : veel materialen, mogelijkheden, vuil mogen zijn, iets nieuws mogen uitproberen,....

Ook de groep is belangrijk. Binnen een groep moet iedereen zich kunnen ontplooiën, maar het moet ook voor de anderen 'leuk' zijn. Delen, samenwerken, leren rekening houden met elkaar, gemeenschappelijk materiaal gebruiken, samen beslissingen nemen, ... zorgen voor betrokkenheid bij wat er in de klas gebeurt.

Is het kind er klaar voor?

Niet alle kinderen zijn op hetzelfde tijdstip in hun leven klaar voor de kleuterklas. Sommige peuters kunnen het schoolleven aan als ze twee en een half jaar zijn. Anderen zijn reeds drie jaar als ze 'rijp' zijn voor het leven in een kleuterklas in een school. Het is belangrijk het ontwikkelingstempo van je kind te respecteren. Daarom laten wij jullie de keuze om de instap in een kleutergroep uit te stellen als je kind er niet klaar voor is of te kiezen voor een geleidelijke instap.

Enkele dingen om door te geven aan de klasbegeleiders:

- Hoe schat je zijn/haar eerste schooldagen in? Wat verwacht je dat er zal gebeuren en wat stel je voor als aanpak, eerder aanhalen en een knuffel of eerder loslaten en laten doen?
- Is je kind een vlotte eter? Hoe wil je dat we omgaan met eten?
- Is je kind zindelijk? Gaat hij/zij zelfstandig naar het toilet of heeft hij/zij een steuntje nodig?
- Welke aandachtspunten zijn er qua karakter die je belangrijk vindt om door te geven?
- Zijn er nieuwe omstandigheden die voor ons belangrijk zijn om te weten (een nieuwe baby, een scheiding, een sterfgeval, ...). Dit laatste punt blijft zijn/haar hele schoolloopbaan belangrijk.
- Heeft je kind allergieën waarmee we rekening moeten houden in de klas? Zijn er andere medisch belangrijke zaken?

Volgens de wet mogen peuters naar school zodra ze twee en een half jaar oud zijn, maar dat hoeft niet. Volgende instap periodes zijn voorzien door het ministerie van onderwijs:

- * 1 september
- * na de herfstvakantie
- * na de kerstvakantie
- * 1 februari
- * na de krokusvakantie
- * na de paasvakantie
- * na het verlengde weekend van OLH-Hemelvaart

Een goede voorbereiding

Als ouder kan je je kind voorbereiden op de school. We werken daar graag aan mee:

- Maak voor de instap een afspraak met de kleuterbegeleider om af en toe langs te komen met jou/jullie erbij.
- Vertel over de school.
- Begin op voorhand met het ritme dat het kind zal hebben als het naar school zal gaan. Opstaan op een vast uur en op tijd naar bed.
- Om naar school te gaan heeft je kind een aantal dingen nodig. Het is handig om dit op voorhand in huis te halen: een boekentasje, een brooddoos, regenlaarsjes, pantoffels en eventueel een herbruikbaar drinkflesje. Laat je kind weten waarvoor dit allemaal dient.
- Naamteken de spullen zodat wij alles gemakkelijk terugvinden.

De eerste dagen

De eerste dag is spannend voor zowel het kind, de ouders als voor de begeleider. We nemen onze tijd. Vragen zijn meer dan welkom.

- Kom mee binnen met je kind in de klas en neem deel aan het onthaalmoment als je job dit toelaat.
- Zorg voor regelmaat. Een vast uur om naar school te komen. Altijd halve of altijd volle dagen. Laat het niet van allerlei omstandigheden of van je eigen humeur afhangen of je kind komt of niet. Regelmaat is een noodzaak om in de groep opgenomen te worden en volledig aan de activiteiten te kunnen deelnemen.
- Zorg voor gemakkelijke kleren en schoenen die je kind zelf min of meer kan uittrekken als het naar het toilet of zwembad moet. Elastieken in de broek, velcro aan de schoenen, ... zijn beter dan moeilijke knopen en ritsen. Zo is je kind niet altijd afhankelijk van anderen.
- Een lievelingsvoorwerp of knuffel kan goed zijn om je kind op zijn/haar gemak te stellen bij aanvang.
- Verwacht niet dat je kind op het einde van de dag al zijn indrukken en activiteiten kan verwoorden. Het is daar misschien te moe voor. Als het kind niet naar school wil, terug onzindelijk is geworden, te moe is, ... bespreek dat dan met de begeleiders. Samen kunnen we dan op zoek gaan naar een goede oplossing.

Het stimuleren van de verdere stappen in de ontwikkeling van je kind

Verwoorden van wat hen boeit

In de praatronde wordt je peuter gevraagd om zijn verhaal te vertellen. Een voorwerp dat hem/haar boeit, iets dat hij/zij gezien heeft, enz.... Zo ontdekt de peuter zijn/haar eigen interesses. Maar hij/zij krijgt ook kans die uit te breiden door de verhalen van anderen.

Leren uit ervaringen en belevingen

Wat verteld wordt in de ronde is een aanzet om nieuwe ervaringen op te doen of de ervaringen vast te leggen. De begeleider zoekt naar mogelijkheden om met die belevissen aan de slag te gaan in de klas. Zo verrijken de ervaringen van de peuters. Zo kan een verhaal over een poes de aanzet zijn om poezen in de klas te halen, ze te verzorgen en er van alles mee te beleven. Of een verhaal over papa's auto wordt de aanleiding om een thema rond auto's op te zetten. De ronde is geen leeg praatmoment maar de kern van onze werking.

Talig worden

Nieuwe woorden en begrippen leren kennen door te luisteren naar anderen maar ook door zelf veel te praten. De peuter kan de hele dag door praten over wat hem/haar boeit. Over wat hij/zij voelt of denkt. Maar ook gericht leren luisteren, naar een verhaaltje of een versje, hoort er bij.

Zich op een creatieve manier uitdrukken

Vooraf materialen leren kennen zoals klei, verf, karton, papier maché, textiel, toneelschmink,... maar ook zand, water, bladeren, gras. Met die materialen en natuurelementen leren omgaan is de eerste stap. Iets maken komt later. Mooie kleren zijn dan ook niet echt aan te raden. Experimenteren en uitproberen mag. Ook dansen, zingen, toneelspelen,... zijn expressie activiteiten die al bij de jongste kleuters aan bod komen.

Zelfstandiger worden

Leren omgaan met verdeelde aandacht van een volwassene: de begeleider kan niet iedereen tegelijk helpen. Zijn/haar beurt afwachten. Zelfredzaam worden: jas aandoen, zelf gaan plassen, helpen opruimen, eten met anderen samen, zorg dragen voor materialen, ...

Weerbaar worden

Leren opkomen voor zichzelf op een correcte manier. Zijn/haar mannetje staan in een groep. Door samen heel wat te ondernemen leert het kind hoe het best op situaties reageert.

Bewust omgaan met tijd

Hoe is de dag ingedeeld? Wanneer eten we een koek en wanneer eten we boterhammetjes? Wanneer is het tijd om naar huis te gaan? Is het vandaag maar een halve dag school? Heet dat dan woensdag? Zo leren ze vat krijgen op de indeling van hun eigen leven. Omgaan met nieuwe afspraken en gewoontes.

De regels zijn anders in een klas dan thuis of in de crèche. Kinderen leren elkaar herinneren aan afspraken. Dat afspraken al eens kunnen veranderen leren ze ook.

Samen leren leven en spelen

Rekening houden met anderen. Zich kunnen inleven. Samen spelen, knutselen en opruimen. Samen aan een opdracht werken. Conflictjes leren vermijden, relativiseren en zelfs oplossen. En dan weer vrienden worden. Zich verbonden voelen met de anderen in de groep door samen te koken, te knutselen, te vertellen en te luisteren en zo veel dingen meer.

Als ouder ben je deel van de school

Ook de ouders worden verwend!

→ Ouders zijn elke dag welkom in de peuterklas. Elke dag is er een onthaal moment waarop peuters en ouders samen aan de slag gaan (boekje lezen, spelletje spelen, samen ravotten, ...) Wie een volledig dagdeel wil bijwonen kan dit na gewone navraag bij de begeleider. Je kan mee gaan zwemmen, mee knutselen, feesten, koken of gewoon meeluisteren in de ronde.

→ In de keuken staat altijd een kop koffie klaar (of kan je er zelf zetten) en zijn er andere ouders om een praatje mee te slaan.

→ De klasbegeleiders en het team zijn elke dag aanspreekbaar. We streven ernaar om problemen en vragen niet onder de mat te vegen maar te bespreken in overleg.

→ We geven inspraak in de school waar je kind een belangrijk deel van zijn/haar tijd doorbrengt. Dit gebeurt via allerhande kanalen. Je hulp in één van de werkgroepen zal zeker gewaardeerd worden.

Een aantal concrete zaken over de klaswerking op een rijtje

Aankomst

Elk kind heeft een eigen kapstok annex schoenkastje, met een eigen figuurtje. De boekentas wordt aan de kapstok gehangen, samen met de jas. De muts en sjaal horen er bovenop.

Omwille van de tuin (de modder bij regenweer) hebben we graag dat de kinderen laarzen en pantoffels op school hebben. Bij de aankomst in de klas trekt elk kind zijn pantoffeltjes aan.

In de gang vind je tevens 2 rekken met groene bakjes met dezelfde figuurtjes als de kapstok. Daarin worden de knutselwerkjes van je kind gelegd en die kan je ten aller tijden meenemen.

Als jullie voor 8u10 aankomen op school, vragen wij om dit te melden bij de persoon die opvang doet op school. Hij/zij noteert dan de aanwezigheid van je kind en het uur van de aankomst. Bij het afhalen, kan je je kind zelf uitschrijven voor de opvang bij de iPad aan de uitgang.

Onthaal

Ouders kunnen even in de klas blijven en participeren in het klasgebeuren. Je kan dan ook aan de begeleider even een vraag stellen, ook al is het niet de bedoeling dat de begeleider met de ouders bezig is. Het is eerder de bedoeling dat je even deelneemt aan de activiteit. Je kan een verhaaltje vertellen, even mee schilderen, een puzzeltje maken,... We kijken ook samen wat het beste is voor je kind. Sommige kinderen vinden het leuk als de ouder even blijft, anderen hebben nood aan meteen de duidelijke scheiding (ik op school, ouder weg). Sommigen gaan meteen spelen, anderen willen nog even uitwuiwen aan het raam (al dan niet samen met de begeleider).

Werkman/werkvrouw

De werkman/werkvrouw wordt gekozen bij de start van de ronde. Hij/zij mag in het zeteltje zitten in de ronde, de koeken kiezen, de soepbekers wegbrengen en het verhaaltje kiezen. Elke kleuter komt in een beurtsysteem aan bod.

Kalender

De dagen van de week hebben een vaste kleur doorheen de kleuterschool. Maandag = rood, dinsdag = groen, woensdag = geel, donderdag = blauw, vrijdag = wit, zaterdag en zondag = zwart. We trekken elke dag een briefje af van de scheurkalender. Bij de start van de ronde wordt de dag en de datum eventjes besproken.

Praatronde

In de ronde kan de peuter zijn/haar verhaal kwijt. Soms brengen kinderen iets mee dat ze willen tonen en dan vertellen we er iets over.

Koek

Voor de pauze van 10u10 krijgen de kinderen in de klas een koek. Koeken worden door de school aangekocht, de kinderen mogen niet zelf iets meebrengen tenzij er speciale afspraken zijn omwille van allergieën.

Soep

Na de pauze van 10u10 krijgen de kinderen een beker verse soep. Proeven moet maar vinden ze de soep echt niet lekker dan mogen ze stoppen.

Fruit

Om 15u10 wordt er in de klas een stuk fruit gegeten op maandag, dinsdag en donderdag.

Zindelijkheid

We vinden het leuk als kinderen geen pamber meer dragen maar het is geen voorwaarde om te starten. Eenmaal het kind zijn weg gevonden heeft in de klas, kunnen we samen kijken om de zindelijkheidstraining te starten.

Toiletbezoek

De kinderen kunnen op elk moment van de dag naar het toilet. De kleuters die nog een steuntje nodig hebben worden op enkele momenten van de dag naar het toilet begeleid. Bij een ongelukje wordt de plasbroek in een (liefst) stoffen zak aan de kapstok gehangen. Je kiest zelf of je reserve kledij meegeeft of gebruik maakt van de reserve van de klas. Wij krijgen de reservekledij graag snel terug.

Slapen op school

Er is geen slaapzaal, er zijn wel enkele bedjes in het slaaphuisje waar de kinderen kunnen rusten tijdens de middagpauze of in de loop van de dag. We spreken samen af of je kind volle of halve dagen naar school komt en bekijken de evolutie daarin.

Ziek

Als je kind ziek wordt op school dan worden jullie onmiddellijk opgebeld met de vraag jullie kind af te halen. Als dit echt niet lukt zoeken wij een rustig hoekje op school. Er worden geen medicijnen gegeven zonder uitdrukkelijke toestemming van de dokter en de ouders.

Als je kind niet naar school komt (door ziekte) dan vragen wij om de school te verwittigen binnen het half uur na de start van de school.

Verjaardagen

Feest in de klas: we zingen, maken een kroon, de jarige is werkman/vrouw, ... De jarige mag trakteren. Er worden geen individuele pakjes of snoep uitgedeeld, liever een heerlijke cake of koekjes (al dan niet zelf gebakken), die we samen opeten.

Middageten

De kleuters eten hun boterhammetjes op in de klas. Kleuters die een drankje van thuis meebrengen moeten dit doen in een herbruikbare verpakking. Gashoudende gesuikerde drankjes zijn niet toegelaten. We zorgen ervoor dat er in een rustige sfeer kan gegeten worden. De kleuters worden aangemoedigd hun boterhammetjes op te eten. Wat ze niet opeten blijft in de boterhamdoos zodat jullie weten wat jullie spruit eet (en niet eet). Specifieke zaken rond eten meld je best extra aan de klasbegeleiders. Koek en snoep wordt ook in de boterhamdoos niet toegelaten.

Sport

Elke maandag wordt er gesport op school. We vragen om de kinderen sportieve, makkelijke kledij aan te trekken. Speciale sportschoenen die op school blijven zijn nog niet nodig.

Zwemmen

Tot aan de kerstvakantie gaan we om de 14 dagen zwemmen in het zwembad van Oudenaarde. We doen dit op vrijdag bij de start van de school. Per 3 kleuters hebben we een begeleider nodig die wil rijden en een klein groepje kinderen wil begeleiden in het zwembad. Het is handig als de kinderen gemakkelijke kledij aan hebben, dus geen hemdje met knopen, kousenbroek,... Het maakt het aan- en uitkleden wat vlotter.

Communicatie

Wij zijn voorstander van een vlotte, open communicatie. Wacht niet tot een oudercontact vooraleer je je dringende vragen stelt. Je kan ons steeds aanspreken voor of na de lesuren. Op de klasvergadering geeft de begeleider de makkelijkste momenten door. Per schooljaar zijn er minstens 2 vaste oudercontacten waar je kind besproken wordt. Deze oudercontacten worden voorafgegaan door een schriftelijke evaluatie over je kind (sociaal emotioneel, cognitief, motorisch, ...).

Er zijn een aantal algemene communicatiekanalen, specifiek voor leefgroep 1:

- een mailtje in je mailbox met een vraag, met klasnieuws of de cake van de week. In de cake van de week krijg je een beknopt overzicht van wat de kinderen die week gedaan hebben in de klas. Ook liedjes, versjes, uitstappen, vragen, ... worden via deze weg naar jullie gestuurd.
- een berichtje met een vraag of een post met foto's op de gesloten facebookpagina.

Voor de school communicatie gebruiken we 2 kanalen:

- papieren post (uitnodigingen, fiscale attesten, ...) in jullie postvakje in de hal (per familie 1 bakje);
- elektronische post (nieuwsflitsen en schoolrekeningen).

Wie geen vlotte toegang heeft tot mail meldt dit best aan de coördinator en krijgt

deze post ook in zijn postvakje.

UUR	EEN DAGVERLOOP IN LEEFGROEP 1
8u35	Het belletje rinkelt , we gaan naar de klas. Bij stabiel droog weer houden we onze schoentjes aan, bij nat weer doen we onze pantoffels aan. Jas en boekentas aan de kapstok en we gaan binnen in de klas met of zonder mama/papa/oma/.... Om de 14 dagen gaan we op vrijdagmorgen (tot aan de kerstvakantie) zwemmen en dan verzamelen we buiten aan het muurtje met onze spullen bij ons.
8u45	Onthaal in de klas. Sommige ouders blijven nog eventjes (lezen een verhaaltje voor, spelen een spelletje,...). Geleidelijk vertrekken de ouders en wij spelen verder.
9u30	De ronde begint. Het aanwezigheidsregister wordt ingevuld; we begroeten elkaar met een goede morgen. We bekijken wie de werkman/werkvrouw is (op volgorde van de lijst/ wordt bovenaan in het dagboek genoteerd) De werkman/werkvrouw mag de kalender invullen: een briefje afscheuren van de scheurkalender en dan de wasknijper aan de juiste dag hangen. Hij/zij krijgt de praatpop (handpop) om als eerste zijn/haar verhaal te vertellen. We zorgen ervoor dat iedereen rustig zit en naar de verteller kijkt. Wie wil reageren kan dat, mits we niet door elkaar beginnen te roepen. Na elk verhaal wordt de praatpop doorgegeven aan een ander kind. De kinderen die willen vertellen steken hun hand op.
10u00	De werkman/werkvrouw kiest een koek uit de koekendoos en deelt de koeken uit (kleuters kiezen tussen de koek van de dag en een rijstkoek).

10u10	Speeltijd! We doen onze laarzen en jas aan en wachten aan de buitendeur tot ongeveer iedereen klaar is en de begeleider gezien heeft dat iedereen goed is aangekleed. En dan ... spelen maar!
10u35	Belletje! De speeltijd is gedaan. Iedereen gaat terug naar de gang en doet zijn laarzen en jas uit. We wachten aan de deur van de klas. Ondertussen gaat de begeleider de soep en de bekers halen. Als de jassen en laarzen op hun plaats hangen/staan volgt het lied "aan tafel". Dit is het teken om binnen te gaan en aan tafel te gaan zitten.
10u40	Soeptijd. De werkman/werkvrouw deelt de soepbekers uit, de kleuters kiezen zelf welke kleur beker ze willen. Iedereen moet proeven van de soep, vinden ze de soep een keertje niet lekker, dan mogen ze stoppen en anders drinken ze de beker leeg. Meer soep vragen kan zolang de voorraad strekt. Is hun soep op, dan doen we een toiletbezoekje om daarna rustig in de ronde te spelen, tot iedereen klaar is. De werkman/werkvrouw kiest twee vriendjes om samen de soepkom en bekers naar de keuken in het hoofdgebouw te brengen. Eenmaal zij terug zijn, doen we een klassikale activiteit in de ronde (versje, liedje, dansje...).

11u00	Werktijd. De begeleider biedt een activiteit aan: of totaal iets nieuws of iets dat die ochtend gevraagd is of iets binnen het lopende thema.
	
11u45	Op woensdag is er kleuterlezen (kinderen uit leefgroep 4 komen een voorbereid verhaal voorlezen aan de kleuters).
12u00	Etenstijd. We verzamelen in de ronde en zingen het liedje 'smakelijk eten'. We gaan daarna rustig onze boekentas halen in de gang.
12u05	Refertijd. Boterhamdoos uit de boekentas, boekentas aan de stoel en smakelijk eten. Terwijl de kleuters beginnen met eten, deelt de begeleider de drankjes uit. Wie klaar is mag nog eventjes een boekje lezen in de ronde tot het tijd is om naar buiten te gaan. Voor de kinderen naar buiten gaan controleert de klasbegeleider of ze genoeg gegeten hebben.
13u25	Belletje, terug naar de gang, jassen, laarsjes, ...
13u35	Rondetijd: register invullen en eventueel vertellen wat ze buiten gedaan hebben en wat ze wel en niet leuk vonden. Vaak doen we ook nog een klassikale activiteit in de ronde.

13u50

Vrije werktijd (VWT). De kinderen kiezen a.d.h.v. het keuzebord een activiteit.

14u50

Opruimtijd. De kinderen verzamelen in de ronde. We spreken af wie waar gaat opruimen. De begeleider noteert dit in het dagboek. Wie klaar is, gaat in de ronde zitten en de werkmans/werkvrouw kiest een verhaal.

15u05

Het **fruit** wordt uitgedeeld en samen gegeten in de ronde.

15u10

Verhaaltjestijd + afsluitlied (Goedenavond speelman)

15u20

Appelpauze

15u30

Einde van de schooldag. Vanaf nu mogen de kinderen afgehaald worden.
Vergeet hen niet uit te schrijven via de Ipad.